

skel der er paa at sidde i en Lejestue og i et saadent Hus. Ud fra vor paa dette Kendskab grundede Overbevisning kunne vi med Sikkerhed udtale, at en Reform som denne vil blive til Gavn for dem, som ere saa lykkelige at komme ind i disse Huse.

Naar der endvidere er blevet talt saa meget om, at vi skulle maale Arbejderne efter den Kapital, de kunne skaffe til Veje, for derved at opdage, om de virkelige ere værdige til at komme ind i disse Huse eller ikke, skal jeg sige, at, dersom man tager to Landarbejdere, der have været stillede under fuldstændig lige Vilkaar fra deres Livs første Tid til det Øjeblik, de skulle træde ind i disse Huse, vil jeg sige, at det *kan* være en Maalestok for deres Værdighed, hvor meget de have kunnet opspare, og jeg vil straks erkende, at den, der har sparet en større eller mindre Sum op, medens den anden slet intet har opsparet, har de bedste Betingelser for at kunne administrere en saadan Ejendom økonomisk, saa at han kan blive ved den og blive vel tilfreds dermed. Men denne Maalestok gælder ogsaa kun i det Tilfælde, at de to paagældende fra Begyndelsen have været stillede fuldstændig lige. Vi, som ere lidt kendte ned blandt den almindelige Arbejderbefolkning, ville alle have opdaget, at Livsvilkaarene ere saa saare forskellige fra Ungdommen af, og saa snart de træde ud i Livet. Selv om de komme til at begynde paa bar Bund, naar de træde ind i Ægttestanden, er der mange forskellige Forhold, der kunne gøre sig gældende; selv om de ere ganske lige dygtige og paalidelige, kan den ene komme til at sidde ret godt i det og den anden komme i den yderste Armod. Der kan indtræde Sygdom, komme en stor Børneflokk og forskellige andre Uheld (Afbrydelse af *Colding*.) Jeg ser, at Obersten gør en lille Bemærkning, men saaledes ere Forholdene ude paa Landet. I mange Tilfælde kommer der en større Børneflokk i den ene Familie end i den anden, og det har ogsaa sin Indflydelse paa de økonomiske Forhold. Derfor gaa Formuesforholdene op eller ned, eftersom de forskellige Forhold gøre sig gældende, og de kunne altsaa aldrig nogen Sinde blive en

Maalestok for Dygtighed og Økonomi. Nogle kunne arve eller faa Hjælp paa anden Maade, direkte eller indirekte, og derved komme til at sidde bedre i det. Der er sat en hel Del Betingelser i § 3, og det er dem, der skulle være det afgørende ved Spørgsmaalet om den paagældendes Kvalifikation. Tage vi nu en Landarbejder, som allerede har siddet nogle Aar i Ægttestanden og har faaet en Familie at forsørge, gad jeg vide, hvordan en saadan skulde kunne spare nogen Kapital sammen. For det første maa enhver være klar over, at der skal noget til at sætte Bo for, og dertil bruges ikke saa faa Hundrede Kroner, naar de skulle have et Bo, som de kunne være nogenlunde tjente med. Og naar først Familien kommer — jeg ser, Obersten er gaaet, saa han hører det ikke — gad jeg vidst, hvordan der skulde kunne opspares nogen Kapital med den Dagløn, der bydes i vore Dage. Naar Arbejderen sidder og ernærer sin Familie og er kommen op til en Alder af 40 Aar f. Eks. uden at være falden nogen til Byrde, maa det, synes jeg, være Samfundets Pligt at præmiere ham, selv om han aldrig ejer en eneste Øre, men jeg skal gerne indrømme, at saa vidt kan man næppe gaa. Man maa lempe sig noget efter Forholdene for dog at sikre Statskassen nogenlunde over for disse Huse, og derfor har saavel Kommissionen som Folketinget ment, at det kunde lade sig gøre at forlange 400 Kr. af en saadan Arbejder. Men jeg vil endnu en Gang sige: En Arbejder, der i en hel Del Aar har kunnet ernære sig selv og manges en Gang en stor Familie uden at falde nogen til Byrde, har Krav paa at blive præmieret fra Statens Side, selv om han aldrig kan skaffe en Øre; og naar man ikke tør gaa saa vidt, er det kun, fordi Statskassen bør have Sikkerhed for sine Penge. Jeg skal ikke komme ind paa Spørgsmaalet om denne Sikkerhed, der allerede er omtalt af andre Talere, til hvis Udtalelser jeg fuldt ud slutter mig. Jeg mener ikke, at Staten løber nogen Risiko. Men naar det ogsaa er omtalt fra forskellige Sider, at Staten ikke kan være tjent med at præmiere de enkelte Individuer, skal jeg oplyse, at det netop er det, den allerede gør; den præmierer hvert Aar enkelte